

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 256/2017-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 341/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 341/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa tzv. antidiskriminačnou žalobou podanou okresnému súdu 18. augusta 2015 (doplnenou podaním z 11. novembra 2015) domáha vydania tohto rozhodnutia: *„Rozhodnutím rektora zo dňa 30. 7. 2015 došlo k porušeniu práva žalobkyne na rovnaké zaobchádzanie. Kvôli diskriminácii navrhovateľky zo strany TÚ v Košiciach z dôvodu jej tehotenstva súd ruší rozhodnutie rektora zo dňa 30. 7. 2015, ktorým rektor preskúmal rozhodnutie o výsledku prijímacieho konania navrhovateľky. Keďže navrhovateľka prijímaciu skúšku vykonala úspešne, rektorovi TU v Košiciach nariaďuje, aby navrhovateľku na dennú formu štúdia doktorandského študijného programu financie v študijnom odbore 3.3.7. financie na Ekonomickú fakultu Technickej univerzity v Košiciach bezodkladne prijal a umožnil jej zápis na doktorandské štúdium. Z dôvodu psychickej ujmy, ktorú žalobkyňa kvôli diskriminácii z dôvodu tehotenstva utrpela, súd nariaďuje rektorátu TU v Košiciach, aby žalobkyni zaplatil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1000 eur. Rektorátu TU v Košiciach súd taktiež prikazuje, aby sa žalobkyni v presne nešpecifikovanej písomnej forme ospravedlnil, a to tak, aby z ospravedlnenia bolo zrejmé, že rektorátu TU v Košiciach je úprimne ľúto, že žalobkyňu z dôvodu jej tehotenstva v prijímacom konaní na doktorandské štúdium diskriminoval.“*

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že vo veci konajúca sudkyňa nariadila na 9. február 2016 jej výsluch, počas ktorého od nej žiadala spresnenie označenia žalovaného. Podľa sťažovateľky od tohto výsluchu uplynul viac než rok a okresný súd vo veci nekoná, pričom z v dôsledku prietáhov v konaní jej vznikla najmä duševná, ako aj materiálna škoda (*„z dôvodu nemožnosti študovať na doktorandskom štúdiu napriek úspešnému absolvovaniu skúšky a zjavnej diskriminácii z dôvodu tehotenstva“*).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v záhlaví sťažnosti uvádza, že je zastúpená advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], avšak splnomocnenie, ktoré by preukazovalo prevzatie právneho zastupovania, nie je súčasťou sťažnosti a ani jej príloh, pričom sťažnosť nie je ani advokátom podpísaná.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom sudkyne Okresného súdu Košice I, v konaní č. k. 36C/341/2015 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby vo veci konal a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva a práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie 2000 eur...

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva trovy právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie, či sťažnosť sťažovateľky nie je zjavne neopodstatnená. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza

osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (pozri napr. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 20/05, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07, III. ÚS 263/2013, II. ÚS 429/2014).

Sťažovateľka namieta, že k priesťahom v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 36 C 341/2015 dochádza od 9. februára 2016, keďže od vykonania jej informatívneho výsluchu je okresný súd vo veci nečinný.

Na účely preskúmania opodstatnenosti sťažnosti sa ústavný súd oboznámil s obsahom spisu okresného súdu sp. zn. 36 C 341/2015, pričom zistil tieto skutočnosti:

1. Sťažovateľka podala okresnému súdu 18. augusta 2015 žalobu označenú ako „*Diskriminačná žaloba o 1000 eur z dôvodu tehotenstva*“, v ktorej ako žalovaného označila Rektorát Technickej univerzity v Košiciach (ďalej len „žalovaný“), konanie je vedené pod sp. zn. 36 C 341/2015.

2. Sťažovateľka zároveň s podaním žaloby požiadala 18. augusta 2015 aj o oslobodenie od súdnych poplatkov a o vydanie predbežného opatrenia.

3. Dňa 28. augusta 2015 sťažovateľka predložila do spisu vysvedčenie o štátnych skúškach.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 36 C 341/2015 z 18. septembra 2015 návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

5. Podaním z 11. novembra 2015 doručeným okresnému súdu 13. novembra 2015 sťažovateľka „*upravila*“ petit žaloby.

6. Dňa 13. novembra 2015 sťažovateľka predložila okresnému súdu vyplnené tlačivo na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

7. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním z 12. novembra 2015.

8. Dňa 24. novembra 2015 okresný súd požiadal o pripojenie spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 25 C 207/2015.

9. Podaním z 8. decembra 2015 označeným ako „*Doplnenie návrhu*“ sťažovateľka označila za žalovaných tieto subjekty: „*Odporca v 1. rade Technická univerzita*“

v Košiciach, Ekonomická fakulta, Boženy Němcovej 32, 040 01 Košice, IČO: neznáme, odporca v 2. rade Technická univerzita v Košiciach, Letná 9, Košice 1, 042 00, IČO: 00397610.“

10. Okresný súd uznesením okresného súdu sp. zn. 36 C 341/2015 z 12. januára 2016 sťažovateľke priznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

11. Okresný súd nariadil na 8. február 2016 výsluch sťažovateľky.

12. Zo zápisnice o výsluchu z 8. februára 2016 vyplýva, že na výsluch sa dostavil [REDAKOVANÉ], na základe splnomocnenia udeleného mu sťažovateľkou 8. februára 2016, ktorý uviedol, že sťažovateľka podaním z 8. decembra 2015 spresnila označenie žalovaného na „Technická univerzita v Košiciach, Letná 9, Košice 1, 042 00, IČO: 00397610“ a nežiada o pripustenie ďalšieho účastníka do konania, keďže ide len o úpravu, resp. spresnenie žalovaného.

13. Dňa 9. februára 2016 zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ] vyhlásila, že sa cíti byť vo veci zaujatá, keďže splnomocnený zástupca sťažovateľky [REDAKOVANÉ] (splnomocnenie z 8. februára 2016) podal v minulosti proti nej žalobu o nápravu porušených práv diskrimináciou z dôvodu pohlavia, v dôsledku čoho bola vylúčená z rozhodovania o veci sp. zn. 36 C 136/2008, v ktorej [REDAKOVANÉ] vystupoval ako žalovaný. Rovnako bola označená sudkyňa podľa svojho vyhlásenia vylúčená aj v iných veciach, v ktorých [REDAKOVANÉ] vystupoval ako účastník konania.

14. V nadväznosti na vyhlásenie zákonnej sudkyne sa k svojej zaujatosti v právnej veci sťažovateľky vyjadrili aj ostatní sudcovia okresného súdu.

15. Na základe opatrenia predsedu okresného súdu z 26. apríla 2016 bola právna vec sťažovateľky náhodným výberom pridelená 27. apríla 2016 sudkyňi okresného súdu [REDAKOVANÉ].

16. Okresný súd uznesením sp. zn. 36 C 341/2015 z 28. marca 2017 rozhodol, že nepripúšťa zmenu žaloby v zmysle podania sťažovateľky z 11. novembra 2015, ako aj o tom, že konanie o návrhu sťažovateľky z 11. novembra 2015 sa zastavuje, pričom po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia bude návrh (žaloba) sťažovateľky postúpený Krajskému súdu v Košiciach na prerokovanie veci v správnom súdnictve.

Vychádzajúc z prehľadu úkonov vykonaných v napadnutom konaní, ústavný súd konštatuje, že tvrdenie sťažovateľky o tom, že okresný súd bol od uskutočnenia jej výsluchu, t. j. od 9. februára 2016, nečinný, neobstojí. Z doterajšieho priebehu konania navyše vyplýva, že na postup okresného súdu malo (čiastočne) negatívny vplyv aj správanie sťažovateľky, ktorá v priebehu konania menila požadovaný petit svojej žaloby a upresňovala označenie žalovaných. Negatívny vplyv na dĺžku napadnutého konania mal vo svojej podstate aj výber splnomocneného zástupcu [REDACTED], ktorým sťažovateľka „vyvolala“ vylúčenie „pôvodnej“ zákonnej sudkyne a jej nahradenie „novou“ zákonnou sudkyňou, čo objektívne malo vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania. Následne „nová“ sudkyňa o veci rozhodla uznesením z 28. marca 2017, t. j. približne po 11 mesiacoch od pridelenia veci.

Na základe preskúmania doterajšieho priebehu napadnutého konania ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu nebol síce optimálny, ale nedostatky v jeho činnosti nedosiahli takú intenzitu, že by im bolo možné pripísať ústavnoprávny rozmer a na tomto základe po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne dospieť k záveru o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2017